

POSTĘPOWANIE KARNE PRZED ŁAWĄ PRZYSIĘGLYCH WEDŁUG USTAWODAWSTWA UKRAINY

W artykule analizuje się regulacje prawne postępowania karnego przed sądem przysięgłych według Kodeksu postępowania karnego Ukrainy. Autor analizuje wymagania do jurorów, procedurę sporządzania list jurorów, tryb powoływania członków sądu, szczególnie postępowanie przygotowawczego i postępowania przed sądem przysięgłych.

Słowa kluczowe: sąd przysięgłych; postępowanie przed sądem przysięgłych; ustawodawstwo Ukrainy.

CRIMINAL PROCEDURE IN THE JURY TRIAL ACCORDING TO THE LEGISLATION OF UKRAINE

The article is devoted to the analysis the legal regulation of criminal proceedings before a jury trial according to the Crim PC of Ukraine. The author examines the requirements for the jury, the order compiling lists of jurors, the formation of the court, especially the preparatory proceedings and proceedings in the court jury.

Key words: jury trial, trial by jury, the preparatory proceeding, legislation of Ukraine.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПРИСЯЖНИХ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

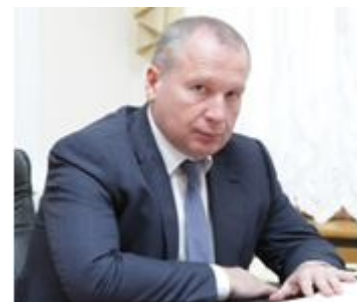
Стаття присвячена аналізу правового регулювання кримінального провадження в суді присяжних відповідно до КПК України. Автор досліджує вимоги до присяжних, порядок складання списків присяжних, формування складу суду, особливості підготовчого провадження та судового розгляду в суді присяжних.

Ключові слова: суд присяжних; провадження в суді присяжних; законодавство України.

Постановка проблеми. Актуальність звернення до аналізу передбаченого Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України) порядку провадження в суді присяжних обумовлюється, перш за все, його новизною для національного законодавства. Незважаючи на передбачення цієї процесуальної форми в Конституції України 1996 року, порядок провадження в суді присяжних було запроваджено лише у 2012 році у зв'язку із введенням в дію нового КПК України.

Метою статті є характеристика провадження в суді присяжних за законодавством України.

Ступінь наукової розробки проблеми та використані матеріали. Окремі аспекти провадження в суді присяжних досліджено в роботах українських науковців Ю.П. Аленіна, В.Д. Бринцева, А.Б.Войнарович, Ю.М. Грошевого, В.В. Городовенка, С. О. Іваницького, О.П. Кучинської, В.Т. Маляренка, В.Т. Нора, П.П. Пилипчука, І.О. Русанової, М.І. Сірого, В.І.

A. Solodkow
doktorant katedry
postępowania karnego
oraz postępowania
śledczego
Narodowego Uniwersytetu
Prawniczego
im. Jarosława Mądrego
(m. Charków, Ukraina)

Теремецького, В.М. Тертишника, В.І. Шишкіна, О. Г. Яновської та ін. Проте, з урахуванням новизни вказаного порядку, в Україні відсутні його комплексні наукові дослідження.

Виклад основного матеріалу. Конституція України передбачає, що народ безпосередньо бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних (п. 4 ст. 124); правосуддя в Україні здійснюють професійні судді та у визначених законом випадках народні засідателі і присяжні (ч. 1 ст. 127), а також – судочинство провадиться суддею одноособово, колегією суддів чи судом присяжних (ч. 2 ст. 129). Таким чином, Основний Закон України створив правові підстави для запровадження в Україні суду присяжних, доцільність та оптимальна модель якого відразу стали та й досі залишаються предметом широкої наукової дискусії.

Загальновідомо, що перші суди присяжних на теренах України почали свою діяльність у 1867р. в Харківському і Ізюмському окружних судах та отримали, у цілому, позитивну оцінку.

КПК України 2012р. запровадив змішану модель суду присяжних, відповідно до якої кримінальне провадження здійснюється спільною колегією, яка складається з двох професійних суддів та трьох присяжних.

Відповідно до ст. 59 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» присяжним може бути громадянин України, який досяг тридцятирічного віку і постійно проживає на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду. Втім, тлумачення ч. 2 ст. 59 вказаного Закону дозволяє дійти висновку про існування додаткових вимог до присяжного, адже не підлягають включенню до списків присяжних громадяни: 1) визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними; 2) які мають хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню обов'язків народного засідателя, присяжного; 3) які мають не зняту чи не погашену судимість; 4) народні депутати України, члени Кабінету Міністрів України, судді, прокурори, працівники органів внутрішніх справ та інших правоохоронних органів, військовослужбовці, працівники апаратів судів, інші державні службовці, адвокати, нотаріуси; 5) громадяни, які досягли шістдесят п'яти років; 6) особи, які не володіють державною мовою. Таким чином, законом передбачено низку вимог, яким має відповідати особа, яка здійснюватиме функцію присяжного.

До суду як присяжні можуть бути викликані громадяни, які внесені до списку присяжних згідно із ст. 58-1 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Обов'язковими умовами включення громадянина до списку присяжних є його відповідність вимогам, що містяться в законі, а також дача згоди бути присяжним. Остання означає, що особа свідомо погодилася брати участь у здійсненні правосуддя, а тому і бути суб'єктом прав, обов'язків і відповідальності за невиконання чи неналежне виконання цієї функції.

Для затвердження списку присяжних територіальне управління Державної судової адміністрації України звертається з поданням до відповідної місцевої ради, що формує і затверджує у кількості, зазначеній у поданні, список громадян, які постійно проживають на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду, відповідають вимогам закону і дали згоду бути присяжними. Список присяжних затверджується один раз на два роки і переглядається в разі необхідності за поданням територіального управління Державної судової адміністрації України.

Кримінальне провадження судом присяжних здійснюється відповідно до загальних правил, що передбачено КПК України стосовно порядку судового провадження у суді першої інстанції, з особливостями, встановленими § 2 глави 30 КПК України.

Згідно ч. 3 ст. 31 КПК України кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо злочинів, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі, здійснюється колегіально

судом у складі трьох професійних суддів, а за клопотанням обвинуваченого – судом присяжних у складі двох професійних суддів та трьох присяжних.

За змістом ст. 384 КПК України прокурор, суд зобов'язані роз'яснити обвинуваченому у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді довічного позбавлення волі, можливість та особливості розгляду кримінального провадження стосовно нього судом присяжних. Таке роз'яснення має бути зроблено наприкінці досудового розслідування¹, а також у підготовчому провадженні. При відсутності такого клопотання, кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо даного злочину здійснюватиметься судом колегіально у складі трьох професійних суддів. Отже, вибір однієї із форм судового розгляду кримінального провадження залежить від волевиявлення обвинуваченого. У зв'язку з цим в юридичній літературі висловлено думку про те, що надання лише обвинуваченому права клопотати про розгляд справи судом присяжних є порушенням принципу рівності прав потерпілого та підсудного[2, С. 21]. Надати потерпілому право заявити клопотання про розгляд справи (у якій обвинувачений повністю або частково заперечує свою вину) судом присяжних навіть за відсутності відповідного клопотання зі сторони обвинуваченого пропонують інші вчені[3, С. 15].

Право на суд присяжних має значення гарантії забезпечення фундаментального права кожного на справедливий суд, що закріплено ст. 6 КЗПЛ. Зважаючи на це, недотримання передбаченого законом порядку роз'яснення обвинуваченому належного йому права на суд присяжних повинно розглядатися як істотне порушення вимог кримінального процесуального закону, що своїм правовим наслідком має розгляд кримінального провадження незаконним складом суду.

Підготовче судове засідання відбувається в загальному порядку згідно зі статтями 314-317 КПК України. Якщо обвинувачений заявив клопотання про розгляд справи судом присяжних, суддя постановляє ухвалу про призначення судового розгляду судом присяжних. КПК України, на жаль, не містить положення щодо того, чи є така ухвала суду остаточною, у зв'язку з чим виникає питання стосовно можливості її зміни в подальшому у зв'язку із заявленням обвинуваченим клопотання про відмову від застосування даного процесуального порядку. Це питання, у свою чергу, пов'язане із тим, чи має право обвинувачений заявити нове клопотання про відмову від суду присяжних. Останнє питання, на нашу думку, має отримати позитивну відповідь, адже обвинувачений може зайняти будь-яку позицію з цього приводу. Водночас, уявляється, що клопотання про відмову від суду присяжних не повинно мати правових наслідків, що полягають у поверненні до складу суду у кількості трьох професійних суддів, у випадку, якщо воно заявлено в судовому розгляді, оскільки така позиція обвинуваченого межує із зловживанням правом, що, у свою чергу, суттєво ускладнює кримінальне провадження та перешкоджає здійсненню правосуддя в розумний строк.

Якщо обвинувачений заявив клопотання про розгляд кримінального провадження судом присяжних, головуєчий після призначення судового розгляду судом присяжних віддає секретарю розпорядження про виклик присяжних у кількості семи осіб, які визначаються

¹Роз'яснення прокурора повинно мати письмову форму, воно додається до обвинувального акта і реєстру матеріалів досудового розслідування, які передаються до суду (ч. 2 ст. 384 КПК України). При цьому необхідно мати на увазі, що, як зазначено в Методичних рекомендаціях Генеральної прокуратури України з питань участі прокурора в суді присяжних, оскільки в кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів (у тому числі за які передбачено покарання у виді довічного позбавлення волі) участь захисника є обов'язковою (ч. 1 ст. 52 КПК України), відповідне роз'яснення прокурора про суд присяжних має оголошуватися обвинуваченому в присутності його захисника і затверджуватися підписом останнього. Див.: [1].

автоматизованою системою документообігу суду(тобто шляхом випадкової вибірки) з числа осіб, які внесені до списку присяжних.

При наявності підстав для увільнення особи від участі в судовому розгляді як присяжного, вона має подати голові відповідного суду письмову заяву з викладенням усіх обставин, що дають право на увільнення. Голова суду має право звільнити таких осіб від участі в кримінальному провадженні як присяжних до початку виконання цих обов'язків (ст. 60 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Доволі складну процедуру відбору присяжних можна розділити на три основних етапи, зміст кожного з яких складає ряд послідовних організаційних і процесуальних дій. Перший етап – організаційний, що включає формування списків присяжних (про нього зазначалося вище). Другий етап – процесуальний, тобто відбір присяжних у суді, який включає: (1) виклик необхідної кількості присяжних до суду;(2) здійснення підготовчих дій; (3) заяву і вирішення самовідводів;(4) опитування кандидатів у присяжні головою, сторонами та потерпілим для з'ясування обставин, що перешкоджають участі особи як присяжного в розгляді даного кримінального провадження; (5) заяву і вирішення мотивованих відводів;(6) внесення прізвищ відібраних присяжних до журналу судового засідання. Третій етап – заключний, який за своєю правовою природою також є процесуальним, сутність якого полягає у приведенні присяжних до присяги.

Відбір присяжних в суді починається з повідомлення, яке провадження підлягає розгляду, а саме головуєчий оголошує найменування (номер) кримінального провадження, а також правову кваліфікацію злочину, у вчиненні якого обвинувачується особа, із зазначенням статті(частини статті) відповідного закону про кримінальну відповідальність.

Далі, згідно ч. 2 ст. 387 КПК України, головуєчий роз'яснює присяжним права та обов'язки, передбачені ст. 386 КПК України, а також умови їх участі в судовому розгляді. Уявляється, що одночасно головуєчий також має попередити їх про те, що у випадку невиконання ними покладених на них обов'язків, а також за наявності обґрунтованих підстав вважати, що присяжний у результаті незаконного впливу втратив неупередженість, необхідну для вирішення кримінального провадження відповідно до закону, присяжний може бути усунутий від подальшої участі в судовому розгляді. У зв'язку з цим слід звернути увагу на те, що за правилами ч. 2 ст. 390 КПК України присяжний може бути усунутий від подальшої участі в судовому розгляді кримінального провадження за ініціативою головуєчого рішенням більшості від складу суду присяжних, яке приймається в нарадчій кімнаті та оформлюється вмотивованою ухвалою. Разом з тим, ініціатором прийняття такого рішення може бути і другий професійний суддя, і сторона кримінального провадження, і потерпілий, якщо їм відомі достатні дані, що дають підстави для ініціювання вирішення питання про усунення присяжного.

Обсяг та характер повноважень присяжних визначено ч. 2 ст. 383 КПК України – усі питання, пов'язані з судовим розглядом, крім того, що передбачено ч. 3 ст. 331 КПК, судді і присяжні вирішують спільно. Таким чином, єдиним винятком порівняно із повноваженнями судді є вирішення питання доцільності продовження тримання обвинуваченого під вартою до спливу двомісячного строку з дня надходження до суду обвинувального акта чи з дня застосування судом до обвинуваченого запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. При наявності обставин, які унеможливають участь присяжного в судовому розгляді, він має право заявити самовідвід, вказавши причину цього.

Наступним етапом процедури відбору присяжних в суді є опитування кандидатів у присяжні, сутність якого полягає в тому, що спочатку запитання ставить головуєчий, а потім, з його дозволу, відповідні запитання ставлять прокурор, потерпілий, обвинувачений (ч. 3 ст.

387 КПК України)¹. При розгляді даного питання звертає увагу те, що вказаною нормою не передбачено право захисника, законного представника обвинуваченого, а також представника та законного представника потерпілого задавати такі питання. Проте наявність у них такого права не викликає сумнівів, оскільки за правилами статей 44, 46, 58, 59 КПК України ці особи користуються процесуальними правами особи, інтереси якої вони представляють, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо обвинуваченим, потерпілим.

Після завершення опитування учасники судового провадження можуть заявити вмотивований відвід кожному з присяжних з підстав, передбачених статтями 75,76 КПК.КПК України дозволяє вказувати в якості підстав для вмотивованого відводу присяжних як закріплені в законі обставини, так і не врегульовані в ньому конкретно. Зокрема, в якості обставин, які викликають сумнів у неупередженості присяжного, можуть розглядатися будь-які твердження присяжного, повідомлені поза межами судового розгляду, щодо його негативного ставлення до способу життя обвинуваченого; особисте знайомство з обвинуваченим тощо.

Особливості порядку вирішення заяви про відвід присяжного на етапі їх відбору для здійснення судового розгляду судом присяжних передбачено ч. 5 ст. 387 КПК України та полягають в тому, що, по-перше, така заява розглядається та вирішується лише професійними суддями, що пояснюється тим, що склад суду присяжних ще не сформовано; по-друге, видалення суду до нарадчої кімнати для прийняття рішення з цього питання не є обов'язковим, адже в нарадчій кімнаті така ухвала постановляється лише у випадку, якщо це буде визнано необхідним.

Якщо за результатами вирішення відводів та самовідводів присяжних залишається п'ять (трьох основних та двоє запасних) або більше, то за допомогою автоматизованої системи документообігу суду з їх числа обирають трьох основних присяжних. У випадку, коли присяжних залишилося менше необхідної для участі в судовому розгляді кількості (тобто менше п'яти), секретар судового засідання за вказівкою головуючого викликає присяжних додатково (ч. 7 ст. 387 КПК України).

Вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство передбачає участь у розгляді кримінального провадження двох осіб в якості запасних присяжних. Порядок їх відбору є аналогічним порядку відбору основних присяжних. Крім того, до них пред'являються ті ж самі вимоги, що і до основних присяжних, вони проходять таку саму процедуру відбору, мають в судовому розгляді рівні права з основними присяжними та до ухвалення вироку можуть бути включені до складу основних присяжних у разі неможливості кого-небудь з основних присяжних продовжувати участь у судовому розгляді. Про заміну основних присяжних, які вибули, запасними суд присяжних постановляє ухвалу. У разі відсутності запасного присяжного здійснюється відбір нового присяжного в загальному порядку, після чого судове провадження розпочинається з початку.

Третій заключний етап відбору присяжних в суді передбачає приведення присяжних до присяги. Після закінчення відбору та перед початком судового розгляду (судового слідства), за пропозицією головуючого присяжні (як основні, так і запасні) складають присягу, зміст якої закріплений у ст. 388 КПК України. Після зачитування тексту присяги кожний присяжний підтверджує, що права, обов'язки та компетенція йому зрозумілі.

Певні особливості кримінального провадження судом присяжних мають місце під час наради і голосування в суді присяжних. Так, нарадою суду присяжних керує головуючий.

¹Такий порядок опитування отримав широке розповсюдження в практиці судів США та називається ще «гібридним».

Зміст цієї наради полягає у тому, що головуючий послідовно ставить присяжним питання, передбачені ст. 368 КПК України. При цьому за кожним із цих питань проводиться окреме голосування. Головуючий голосує останнім та веде підрахунок голосів.

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 386 КПК України присяжні мають право просити головуючого роз'яснити норми закону, що підлягають застосуванню під час вирішення питань, юридичні терміни і поняття, зміст оголошених у судовому засіданні документів, ознаки злочину, у вчиненні якого обвинувачується особа. За ініціативою головуючого таке роз'яснення доцільно здійснювати двічі: перед початком дослідження доказів та в нарадчій кімнаті перед початком наради та голосуванням. Більш того, вважаємо, що на головуючого повинен бути покладений обов'язок роз'яснити присяжним зміст кримінального закону, який передбачає відповідальність за вчинення діяння, у якому обвинувачується обвинувачений; основні правила оцінки доказів; сутність засади презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини; положення про тлумачення непереборних сумнівів на користь обвинуваченого; положення про те, що вирок може бути оснований лише на тих доказах, які безпосередньо досліджені в судовому засіданні, ніякі докази для них не мають заздальгідь встановленої сили, їхні висновки не можуть ґрунтуватися на припущеннях, а також на доказах, визнаних судом недопустимими.

Закон встановлює, що ніхто зі складу суду присяжних не має права утримуватися від голосування, крім випадку, коли вирішується питання про міру покарання, а суддя чи присяжний голосував за виправдання обвинуваченого. У цьому разі голос того, хто утримався, додається до голосів, поданих за рішення, яке є найсприятливішим для обвинуваченого. При виникненні розбіжностей про те, яке рішення для обвинуваченого є більш сприятливим, питання вирішується шляхом голосування.

Оскільки рішення суду присяжних приймається простою більшістю голосів, то можлива ситуація, коли за нього проголосували три присяжних, а професійні судді залишилися в меншості. Таке рішення вважається ухваленим, тому головуючий, згідно з законом, зобов'язаний надати допомогу присяжним у складанні судового рішення.

Висновки. Проведена характеристика порядку функціонування суду присяжних за КПК України дозволяє дійти висновку про те, що він суттєво відрізняється від наявних у світі «змішаних моделей» за багатьма ознаками, що притаманні його національній процесуальній формі. Це, зокрема, стосується порядку складання списків кандидатів у присяжні, кількісного складу колегії суду присяжних, правового регулювання статусу присяжних, порядку дослідження доказів та проведення наради колегії суду. Практика застосування цієї процесуальної форми судочинства (в Україні вже більше 60 кримінальних проваджень розглянуто судом присяжних) свідчить про необхідність її суттєвого удосконалення з метою вирішення завдань кримінального провадження.

Література:

1. Методичні рекомендації з питань участі прокурора в суді присяжних, схвалених науково-методичною радою при Генеральній прокуратурі України (протокол № 8 від 22.11.2013 року) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua>.
2. Куцин М. М. Суд присяжних: Законодавче закріплення і проблеми впровадження у кримінальне судочинство України // Адвокат : Журнал спілки адвокатів України . – 2006 . – № 2 . – С.18-25 .
3. Яновська О. Г. Теоретичні та організаційні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства. Автореф. дис..док.юрид.наук:12.00.10- судоустрій; прокуратура та адвокатура. - Київ,2012.-36 с.

**CRIMINAL PROCEDURE IN THE JURY TRIAL ACCORDING TO THE
LEGISLATION OF UKRAINE****A. SOLODKOV**

Statement of the problem. The relevance of the reference to the analysis provided by the Criminal procedure code of Ukraine (hereinafter - the code of criminal procedure) order the production of the jury is determined primarily by its novelty for national legislation. Despite predictions of this procedural form in the Constitution of Ukraine of 1996, the proceedings in the trial by jury was introduced in 2012 in connection with the enactment of the new criminal procedure code of Ukraine.

The aim of the article is characteristic of the production in court of chartered under the laws of Ukraine.

The degree of scientific development problems and materials used. Certain aspects of production in juries investigated in the works of Ukrainian scientists Y. P. Alanna, C. D. Bryntseva, A. B. Woynarovich, Y. M. Prosavage, centuries of Gorovenko, C. O. of Ivanitsky, A. P. Kuchinsky, C. T. Malyarenko, V. T. Nora, p. P. Pilipchuk, I. A. Rusanova, M. I. Gray, C. I. Teremeckogo, W. M. Tertishnik, C. I. Shishkin ,O., Anevs-koto in. The prot, given the novelty of this procedure, in Ukraine there are no comprehensive scientific studies.

The main material. The Constitution provides that the people directly involved in the administration of justice through people's assessors and jurors (p. 4 tbsp. 124); justice in Ukraine is performed by professional judges and, in certain cases, the law, people's assessors and jurors (including 1 tbsp. 127), and the cases are heard by a single judge, a panel of judges or a jury (including 2 tbsp. 129). Thus, the Constitution created a legal basis for the introduction in Ukraine of a jury trial, the feasibility and the optimal model which immediately became and still remains the subject of considerable scientific debate.

It is well known that the first jury trials in Ukraine started its activities in R. in Kharkiv and Izyum district courts and received generally positive assessment.

The criminal procedure code of Ukraine 2012. introduced a mixed model of trial by jury, according to which criminal proceedings carried out by the joint Board, which consists of two professional judges and three jurors.

According to Art. 59 of the law of Ukraine "On judicial system and status of judges, the jury can be a citizen of Ukraine who has reached thirty years of age and resides in the territory subject to the jurisdiction of the appropriate court. However, the interpretation of h 2 tbsp. 59 of the said Law allows to conclude about the existence of additional requirements to the jury, it is not subject to inclusion in the lists of jurors citizens: 1) declared by a court of impaired or incompetent; 2) having a chronic mental or other diseases that prevent the performance of duties of people's assessor, juror; 3) has not taken or is not repaid conviction; 4) people's deputies of Ukraine, members of the Cabinet of Ministers of Ukraine, judges, prosecutors, employees of bodies of internal Affairs and other law enforcement agencies, military personnel, employees of the courts, other government officials, lawyers, notaries; 5) persons over sixty-five years; 6) persons who do not speak the state language. Thus, the law imposes a number of requirements that must be met for the person who will carry out the function of the jury.

Before the court as jurors may be called citizens, which are included in the list of jurors in accordance with Art. 58-1 of the law of Ukraine "On judicial system and status of judges". And askawie conditions enable the citizen to the list of jurors is its compliance with the requirements contained in the law, and consent to be sworn. The latter means that a person knowingly agreed to

participate in the administration of justice, and therefore be subject to the rights, duties and responsibility for the failure or improper performance of this function.

For approval of the list of jurors of the territorial Department of State judicial administration of Ukraine shall submit to the appropriate local Council, forms and claims in the amount indicated in the introduction, the list of citizens who permanently reside on the territory subject to the jurisdiction of the court, comply with the requirements of the law and agreed to be *prisyajnymi*. The list of jurors shall be approved every two years and revised if necessary in view of the territorial Department of State judicial administration of Ukraine.

A criminal case the jury is carried out according to the General rules provided by the code of criminal procedure in respect of judicial proceedings in the court of first instance, with the characteristics established by § 2 of Chapter 30 of the code of criminal procedure of Ukraine.

According to Art. 31 of the code of criminal procedure criminal proceedings in the court of first instance for crimes for the Commission of which provides for life imprisonment, is carried out collectively by a court composed of three professional judges, and upon petition of the accused by a jury composed of two professional judges and three jurors.

In the sense of Art. 384 of the criminal procedure code of Ukraine, the Prosecutor, the court shall explain to the accused in committing a crime for which a sentence of life imprisonment and the characteristics of the criminal proceedings against him by the jury. Such clarification should be made at the end of the pre-trial investigation, as well as in pre-production. In the absence of such petition, the criminal proceedings in the court of first instance regarding this crime will be carried out by the court collectively composed of three professional judges. Thus, the choice of one of the forms of judicial review of criminal proceedings depend on the will of the accused. In this regard, in the legal literature suggested that provision only to the accused the right to claim a trial by jury is a violation of the principle of equal rights of the victim and the defendant [2, p. 21]. Give the victim the right to file a petition for the consideration of the case (in which the accused fully or partially denies any wrongdoing) jury trial even in the absence of a proper petition by the accused offered by other researchers [3, p. 15].

The right to trial by jury is set to ensure the fundamental right of everyone to a fair trial, as laid down Art. 6 of the Constitution. Despite this, the failure to comply by the law, clarifying the defendant owned the rights to trial by jury should be treated as a material breach of the requirements of the criminal procedure law, that a legal consequence of the consideration of the criminal case of illegal composition of the court.

Preparatory judicial session takes place in the General order in accordance with articles 314-317 of the criminal procedure code of Ukraine. If the defendant filed a motion for a trial by jury, the judge issues a ruling on the appointment of trial by jury. The criminal procedure code of Ukraine, unfortunately, does not contain provisions as to whether this court's determination is final, and therefore the question arises about the possibility of change in the future in connection with the statement of the accused's petition for waiver of the application of this procedural order. This question, in turn, is connected with the fact, whether the right of the accused to make a new request for waiver of trial by jury. Last question, in our opinion, should get a positive response, because the defendant may take any position on this issue. However, it appears that the petition for waiver of trial by jury should not have legal consequences, which are to return to the court in the amount of three professional judges, in case it is declared in the trial, such as the position of the accused borders on abuse of the right, which, in turn, significantly complicates prosecution and obstructing the administration of justice within a reasonable time.

If the defendant filed a motion for consideration of criminal proceedings by the jury, the presiding judge after the appointment of a trial by jury gives the Secretary of the order to summon

a jury of seven people, which are determined by an automated document management system of the court (that is, by random selection) from among the persons included in the list of jurors.

If there are grounds for excluding persons from participation in the trial as a juror, she must submit to the Chairman of the respective court a written statement describing the circumstances entitling the dismissal. The President of the court has the right to release such persons from participation in criminal proceedings as the jury prior to the execution of these duties (article 60 of the law of Ukraine "On judicial system and status of judges").

A complex process of jury selection can be divided into three main stages, the contents of each of which is a series of sequential organizational and procedural actions. The first stage - organizational, including the formation of lists of jurors (described above). Another stage of the procedure, i.e. the selection of the jury, which includes: (1) call the required number of jurors to the court; (2) the implementation of the preparatory action; (3) the statement and resolution of recusals; (4) a survey of candidates in the jury by the presiding judge, the parties and the victim to determine the circumstances that prevent the participation of a person as a juror in the consideration of criminal proceedings; (5) the application and the motivated decision of the judge; (6) the introduction of surnames selected jurors in the journal of the court session. The third stage - final, which by its legal nature is procedural, the essence of which consists in bringing the jury sworn.

Jury selection in the trial starts with the message that shall be considered production, namely the Chairperson declares the name (number) of the criminal proceedings, as well as the legal qualification of the offence, the accused person, stating the article (parts of articles) of the law on criminal liability.

After completion of the survey participants in judicial proceedings can make a reasoned challenge any of the jurors of the grounds, stipulated by articles 75, 76 PDA. CPC of Ukraine allows to specify as the basis for a motivated challenge jurors as enshrined in the law of circumstance, and not settled in it specifically. In particular, in circumstances which raise doubts as to the impartiality of the jury, can be used for any sworn statements provided outside the trial, in his negative attitude to the way of life of the accused; personal acquaintance with the accused and so on

Features resolution order statements about the juror be excused at the stage of their selection for the implementation of trial by jury is provided including 5 senior 387 of the criminal procedure code of Ukraine and are that, first, such a statement will be considered and decided only by professional judges, which is explained by the fact that the composition of the jury has not yet been formed; secondly, the removal of the court to the deliberation room for decision-making on this issue is not required, because in the deliberation room such determination shall be made only if it is deemed necessary.

If the resolution of taps and recusals jury remains of five (three primary and two spare) or more, using the automated court workflow system from their number elect three main jury. When the jury remained less necessary for participation in proceedings number (i.e. less than five), the court clerk by direction of the presiding officer calls the jury later (including 7 senior 387 of the criminal procedure code of Ukraine).

Domestic criminal procedural law provides for the participation in the criminal proceedings two persons as alternate jurors. The order of selection is similar to the procedure of selection of the main jury. In addition, they must meet the same requirements as the main jury, they undergo the same selection procedure, with trial equal rights with the main jury and before a verdict can be included in the main part of the jury in case of failure of any major jury to continue participation in the trial. On replacement of the main jury, who dropped out, spare trial by jury

shall determine. In the absence of alternate juror is selected a new jury in the General procedure, after which the trial starts from the beginning.

The third final stage of jury selection in the trial involves bringing jury sworn. After selection and before the beginning of the trial (the trial), on the proposal of the presiding judge, the jury (both main and spare) the oath, the contents of which are enshrined in Art. 388 of the criminal procedure code of Ukraine. After reading the text of the oath each juror acknowledges that the rights, duties and competence clear to him.

Certain features of criminal proceedings the jury take place during the meeting and voting in juries. Thus, the meeting of the jury directs the presiding officer. The content of this meeting is that the presiding consistently puts the jury questions provided Art. 368 of the criminal procedure code of Ukraine. For each of these issues is a separate vote. The presiding officer shall vote last and keeps counting.

According to p. 4 h 1 t b s p. 386 of the criminal procedure code of Ukraine, the jury may ask the presiding officer to explain the law to be applied when dealing with legal terms and concepts, the content of the catechumens in court documents, the crime, the accused person. On the initiative of the presiding officer such clarification, it is advisable to carry out twice: before the beginning of the research evidence and in the conference room before the meeting and vote. Moreover, we believe that the presiding judge should be obliged to explain to the jury the content of the criminal law, which provides for liability for committing acts in which the defendant is accused; the main valuation rules of evidence; the essence of the principles of presumption of innocence and the provision of proof of guilt; the position regarding the interpretation insurmountable doubts in favor of the accused; the provision that a sentence may be based only on the evidence that directly examined in the trial, no evidence for them do not have predetermined force, their conclusions cannot be based on assumptions, and evidence recognized by the court as invalid.

The law States that no one from the composition of the jury has no right to abstain from voting, except when the question of punishment, and the judge or jury voted for acquittal. In this case, the voice of the one who abstained attached to votes for the solution which is most favourable to the defendant. If there is disagreement about what the solution to the defendant is more favorable, the question is decided by a vote.

Since the decision of the jury shall be taken by majority vote, then it is possible that voted for him three jurors and professional judges remained in the minority. This solution is adopted, so the presiding judge, according to the law, is obliged to assist the jury in drafting judicial decisions.

The conclusions. Conducted characteristic of the functioning of the jury in the criminal procedure code of Ukraine allows to conclude that it is significantly different from existing in the world "mixed models" by many features that are inherent to its national procedural form. This, in particular, relates to a procedure for the compilation of lists of potential jurors, the quantitative composition of the Board of the jury, the legal regulation of the status of the jury, evidence investigation procedure and conduct of meetings of the Board of judges. Practical application of this procedural form of proceedings (in Ukraine for more than 60 criminal proceedings considered by the jury) demonstrates the need for significant improvements with the aim of solving problems of criminal proceedings.

References:

1. Методичні рекомендації з питань участі прокурора в суді присяжних, схвалених науково-методичною радою при Генеральній прокуратурі України (протокол № 8 від 22.11.2013 року) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua>.

2. Куцин М. М. Суд присяжних: Законодавче закріплення і проблеми впровадження у кримінальне судочинство України // Адвокат : Журнал спілки адвокатів України . – 2006 . – № 2 . – С.18-25 .

3. Яновська О. Г. Теоретичні та організаційні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства. Автореф. дис..док.юрид.наук:12.00.10- судоустрій; прокуратура та адвокатура. - Київ,2012.-36 с.